

arhitectura

NR 71 – FEBRUARIE 2009

12 LEI

FONDATA ÎN 1906

REVISTA UNIUNII ARHITECTILOR DIN ROMÂNIA

BOGDAN&VAN BROECK ARCHITECTS

TAKAHARU+YUI TEZUKA ARCHITECTS

KIS PÉTER

IVAN KUCINA

TANIA CONCKO ARCHITECTS & URBANISTS

ARHIMUS

LOUIS KAHN

FURNID

JEFF KOONS

BOGDAN & VAN BROECK ARCHITECTS

Atunci când imaginea deformată a unei grinzi drepte nu constituie o problemă. Extensia și reorganizarea Rectoratului K.U. Leuven (Universitatea Catolică din Louvain)

*Text: Bogdan & Van Broeck Architects. Traducere: Fides
Foto: Toon Grobet, Marin Kasimir*

Cum să propui o intervenție contemporană într-un context istoric? Cum să pui în valoare o construcție veche fără a o reproduce sau a ascunde construcția cea nouă? Răspunsul este, poate, ceea ce am putea numi „o arhitectură tip Escher” (gândindu-ne la lucrarea sa *Print Gallery*): un spațiu exterior care devine spațiu interior. Cum să tratezi un program banal cum ar fi „circulația pe verticală și evacuarea” pe un loc redus ca dimensiuni, într-un mod mai protocolar? Din nou, răspunsul poate fi „o arhitectură tip Escher” (de data aceasta ne gândim la lucrarea sa *Relativitatea*): o promenadă arhitecturală de-a lungul fostelor ziduri exterioare ale vechii construcții. Răspunsul la aceste întrebări a fost dat de VBM ARCHITECTS în cadrul studiului de fezabilitate întocmit pentru Rectoratul K.U. Leuven (Universitatea Catolică din Leuven, Belgia), o fostă hală de țesături alcătuită din fragmente și straturi datând din secolul XIII și până în prima jumătate a secolului XX.

Plan de situație Site plan

De-a lungul timpului, complexul care adăpostește principa-

When the distorted image of a straight beam is not an issue. Extension and reorganization of the K.U. Leuven Rectorate (Catholic University of Louvain)

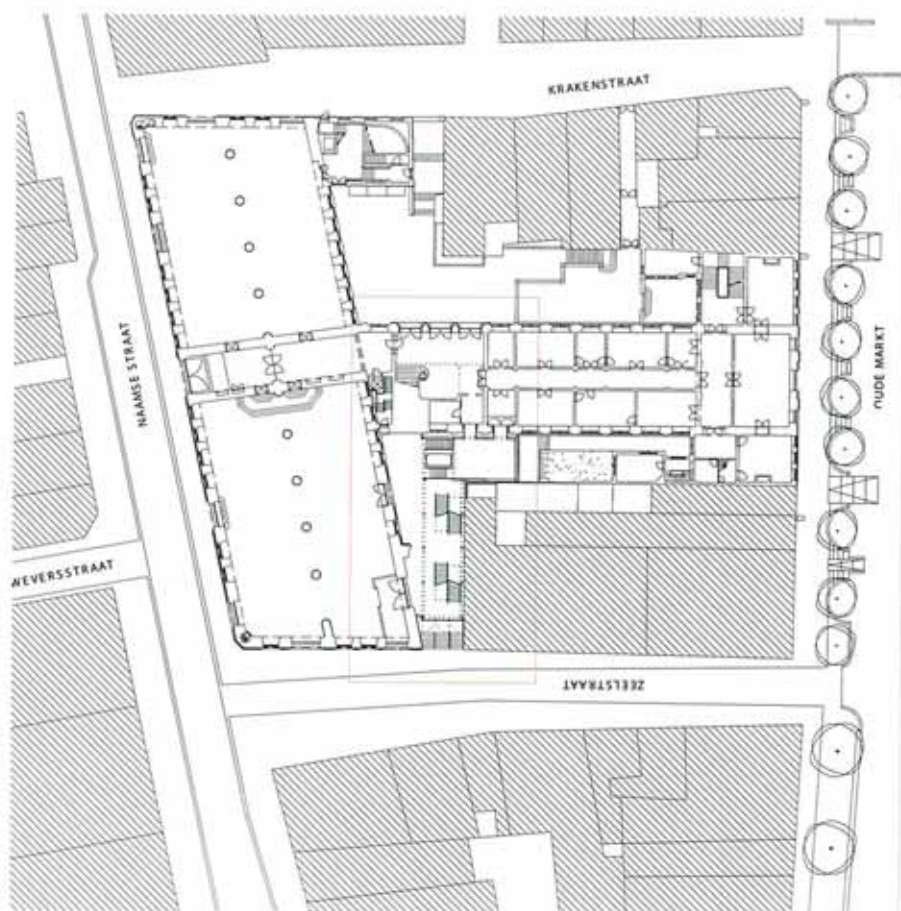
*Text: Bogdan & Van Broeck Architects. English translation: Fides
Photo: Rob 't Hart, Marin Kasimir*

How to propose a contemporary intervention in a historical context? How to highlight an old building without reproducing it and without hiding the new construction? The answer

is maybe what we call “Escher architecture” (we are thinking about his work *Print gallery*): an outside space that becomes an inside space.

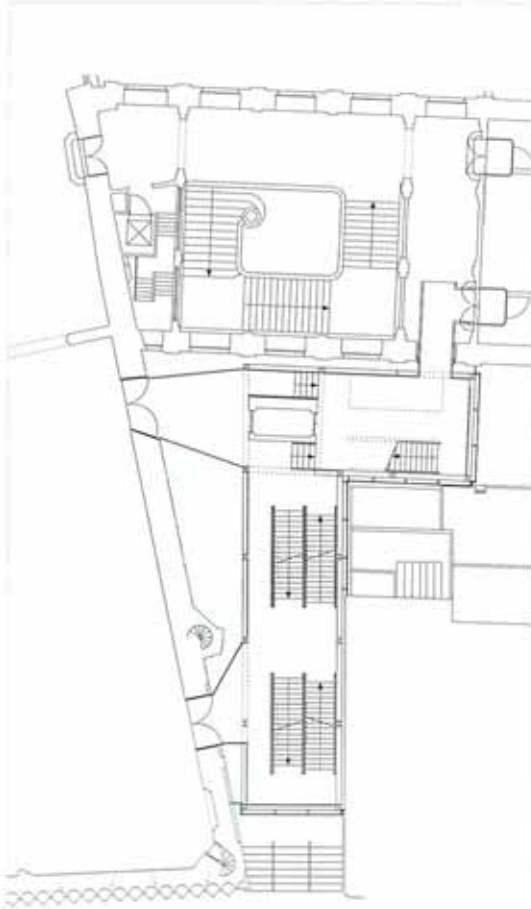
How to treat a banal programme such as “vertical circulation and evacuation” on a very small site in a ceremonial way? The answer is maybe again “Escher architecture” (this time we are thinking at his work *Relativity*): an architectural promenade along the former outside walls of the old construction.

The answers to these questions have been given by VBM ARCHITECTS while making a feasibility study for the K.U. Leuven Rectorate (Catholic University of Louvain) in Belgium, a former Linen Hall composed of fragments and layers dating from the 13th till first half of 20th century.

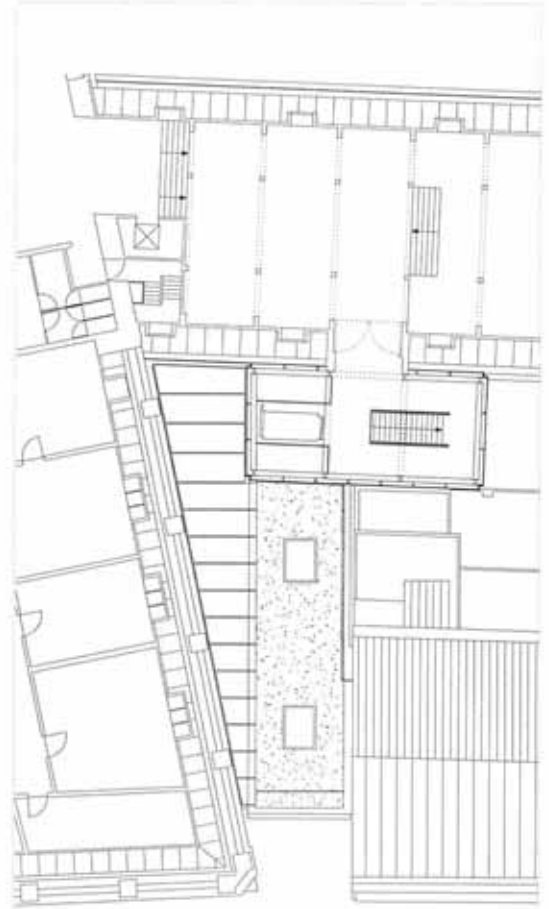

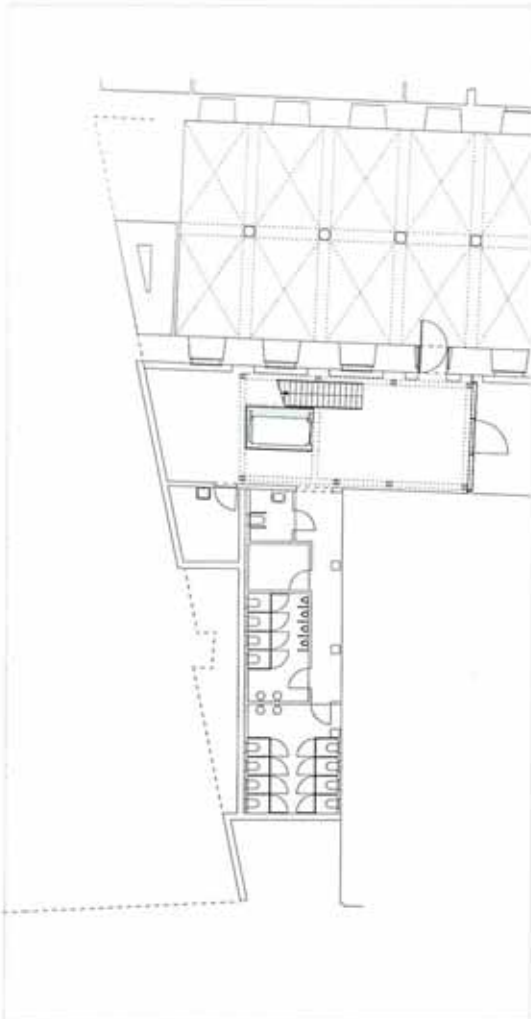
Plan nivel +2 +2 level plan

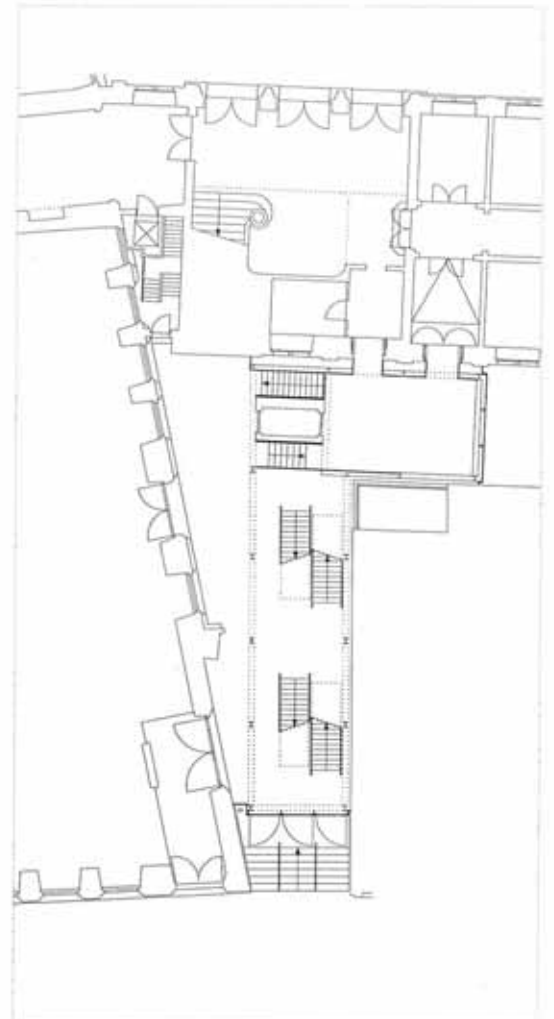
Plan nivel +1 +1 level plan

Plan nivel -1 -1 level plan

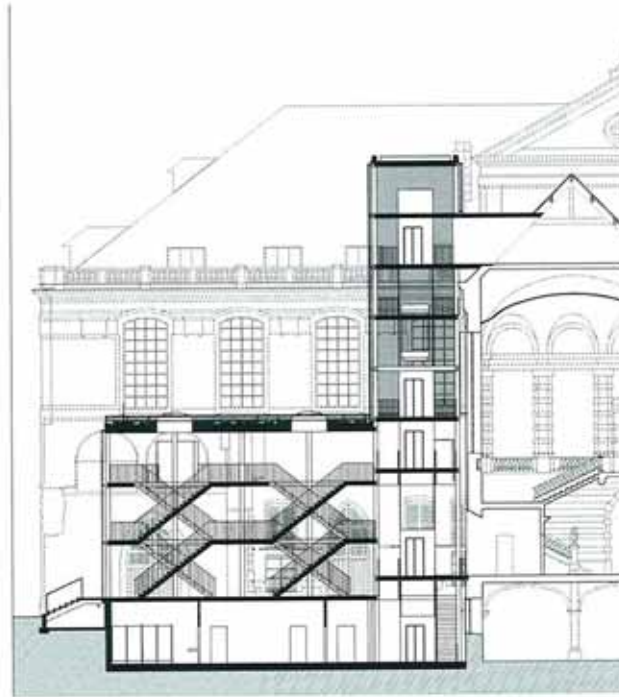
Plan nivel 0 0 level plan

Sectionne nord-sud North-South section

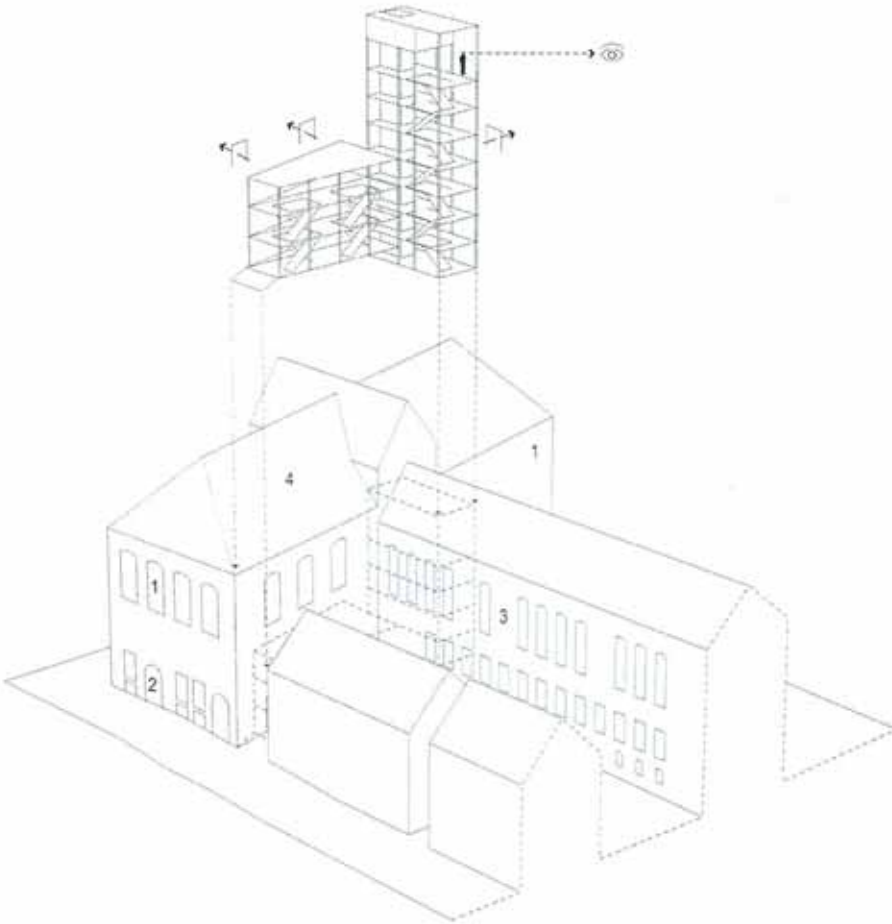

Sectionne est-vest East-West section

lele spații de recepție ale universității și-a lărgit utilizarea programatică. Drept urmare, insuficiența circulației pe verticală, a spațiului de depozitare și a capacității de evacuare a devenit o problemă care trebuia rezolvată. Nu exista o conexiune corespunzătoare între diferitele săli: Sala Muzeului, Sala Jubileului, Sala Promovării și birourile Rectoratului, toate fiind situate la diferite niveluri și neavând capacitate de evacuare. În urma unei strânse colaborări cu autoritățile responsabile de patrimoniu și a numeroaselor propuneri făcute de-a lungul a câțiva ani, (studiul a început în anul 2000), soluția optimă s-a dovedit a fi o extindere – o structură care să includă o intrare ceremonială, un vestibul mare și o circulație și evacuare

Axonometria principului de organizare
Axonometry of the organization scheme

The programmatic use of the complex, which houses the University's main reception spaces, has increased over time. As a consequence, the lack of vertical circulation, storage space and evacuation capacity became an issue that needed to be contended with. The Museum Room, the Jubilee Room, the Promotion Room and the Rectorate offices, all located on different levels, were not well connected and suffered from a lack of evacuation capacity. After an extensive collaboration with the Heritage Authorities and many different proposals spread over several years (the study started in 2000), the optimal one proved to be an extension – a structure to include an entrance used for ceremonies, a large vestibule and the by law required circulation and evacuation. In the proposal, completed in 2007, the façades of the

conform normelor legale.

În propunerea realizată în 2007, fațadele fostei hale de țesături și ale altor clădiri învecinate devin ziduri interioare. Linia de contact dintre interior și exterior se estompează când privești din interiorul vechilor clădiri prin vechile fațade, spre un nou spațiu interior; ia naștere o transparență virtuală datorată percepției simultane a unor locuri diferite. Spre oraș transparența este creată nu numai cu ajutorul sticlei, ci și printr-o structură ușoară și deschisă. În loc să ascundem circulația pe verticală și orizontală, noi am conceput-o ca pe o „promenadă arhitecturală” de-a lungul fostelor fațade istorice, un spațiu care oscilează într-o activitate continuă culminând cu o vedere panoramică asupra orașului. Un program banal este transfigurat, Turnul ascensorului devine parte a profilului orașului, însă este practic invizibil la nivelul străzii, lăsând rolul de „primadonă” clădirilor istorice. Finisajul, cu excepția vopsitoriei anti-foc, lipsește de asemenea – o alegere conștientă a unei materialități ce contrastează cu piatra naturală și cărămida construcțiilor existente fără a intra însă în competiție cu acestea. Extensia dezvăluie absolut totul în ceea ce privește structura, în schimb maschează instalațiile tehnice în însăși această structură dezvăluită. Pentru noi, arhitectura semnifică, printre altele, o permanentă căutare a modalității de a ne reprezenta ideile. Atunci când reprezintă arhitectura, fiecare mediu își are propriile calități – planurile nu sunt întotdeauna necesare și uneori planurile și secțiunile sunt insuficiente. Din mo-

Linen Hall and of the other neighbouring buildings become inner walls. The edges between inside and outside are blurred, as you look from the inside of the old buildings through the old façades to a new inside space – a transparency implied by the simultaneous perception of different spatial locations. Further transparency towards the city fabric is created not only with glass but also with an open structure.

Instead of hiding the required vertical and horizontal circulation, we have designed it as a “promenade architecturale” along the former historical façades, a space that fluctuates in a continuous activity and culminates in a panoramic view of the city. A banal programme is transfigured through architecture, becoming one of the “representation” spaces of the complex.

The elevator tower of the extension is present on the skyline of Leuven, but the same extension is almost absent on the street level, leaving the “primadona” role to the protected buildings. The finishing, except for the fire retardant paint, is missing as well – a conscious choice of a materiality that is contrasting with the natural stone and the brick of the existing buildings, without competing with them. The extension is revealing everything in terms of structure, but is hiding the technical installations in exactly the structure that is being revealed.

To us, architecture means, amongst others, the continuous search for a way to represent our ideas. When representing architecture, each media has its own qualities –

Credite

Arhitectură: VBM ARCHITECTS

Construcție structură: Hans De Petter

Construcție tehnică: BSTK

Client: Serviciul tehnic al K.U. Leuven (Universitatea Catolică din Louvain, Belgia)

Anul finalizării: 2007

Suprafață construită: 850 mp

La sfârșitul anului 2007, VBM ARCHITECTS s-a reorganizat în două birouri noi: BOGDAN & VAN BROECK ARCHITECTS și LAVA ARCHITECTEN. Cei doi acționari ai VBM ARCHITECTS au deschis fiecare birouri de arhitectură separate cu alți parteneri noi. Pieter Meuwissen s-a asociat cu Tomas Liekens, Wim Goossens și Thomas Delaure și a creat biroul LAVA ARCHITECTEN în Leuven. Leo Van Broeck s-a asociat cu Dana Bogdan și a creat biroul BOGDAN & VAN BROECK ARCHITECTS în Bruxelles.

mentul deschiderii unui nou birou de arhitectură (Bogdan & Van Broeck Architects) una dintre preocupările noastre a fost și este modalitatea de a fotografia și reprezenta conectorii și spațiile interstițiale. Extinderea Rectoratului este un asemenea spațiu, strâns între clădirile deja existente și într-un fel pliat către interior. Complexa și condensată întrepătrundere de structuri portante și șiruri de scări creează spațiul de tip Escher de care vorbeam la început, care nu își dezvăluie calitățile în fotografii cu unghi standard de cuprindere.

Credits

Architecture: VBM ARCHITECTS
Structural engineering: Hans De Pijper
Technical engineering: BSK
Client: Technical Service of K.U. Leuven
(Catholic University of Louvain, Belgium)
Year of completion: 2007
Built area: 850 sqm

At the end of 2007 VBM ARCHITECTS has transformed in two new offices: BOGDAN & VAN BROECK ARCHITECTS and LAVA ARCHITECTEN. The two principles of VBM ARCHITECTS have each started separate architectural offices with new partners.

Pieter Meuwissen in association with Tomas Liekens, Wim Goossens and Thomas Delaure has created the office LAVA ARCHITECTEN in Leuven. Leo Van Broeck in association with Dana Bogdan has created the office BOGDAN & VAN BROECK ARCHITECTS in Brussels.

Vederi panoramice ©Marin Kasimir
Panoramic views ©Marin Kasimir

Împreună cu Premiului de Arhitectură al orașului Leuven 2008 (Premiul juriului profesionist și Premiul edililor orașului), proiectul a primit și observația că nu este ușor de fotografiat (în urma evaluării clasicelor fotografii profesionale, membrii juriului nu au luat proiectul în considerare pentru acordarea unui premiu, în schimb, vizionarea obligatorie a proiectelor i-a convins că acesta merită cea mai înaltă distincție). De aceea am decis să-i solicităm artistului Marin Kasimir să încerce să surprindă esența intervenției noastre. Tehnica sa generează fotografii panoramice care pot acoperi 360° sau chiar mai mult, cu ajutorul unui aparat foto digital rotativ și al postprocesării digitale. Maniera în care Marin Kasimir a ales să reprezinte proiectul nostru demonstrează că, pentru a dezvălui calități spațiale complexe, câteodată trebuie să se accepte o reprezentare deformată a arhitecturii. Curbarea structurii riguros ortogonale nu ne-a deranjat absolut deloc, din moment ce conexiunile dintre vechi și nou, diferitele vederi asupra orașului precum și întreaga experiență spațială au fost surprinse în fotografii. Arhitectura nu înseamnă numai compunerea unor elemente arhitectonice, ci și materialitate, atmosferă și experiență spațială. Când cineva este în căutarea unei modalități de a reprezenta toate acestea, atunci deformarea unei grinzi drepte nu constituie o problemă. Demersul nostru nu se concentrează pe arhitectură ca atare, ci pe valoarea adăugată pe care aceasta o creează; nu atât pe realismul reprezentării proiectelor noastre, cât pe relevanța acestora. Scopul nu este de a arăta forma, ci fondul proiectului și abordarea. Pentru fiecare dintre proiectele noastre am ales un fotograf anume, pe care l-am considerat potrivit proiectului, ceea ce face portofoliul nostru mai eclectic; am dorit însă să ne asigurăm că astfel se dezvăluie esența fiecărui proiect.

plans are not always necessary and sometimes plans and sections are not sufficient. One of the questions on our minds since we started a new office (Bogdan & Van Broeck Architects) is how to photograph and represent connectors and interstitial spaces. The extension of the Rectorate is such a space, folded in between existing buildings and in a way "folded inwards". Its condensed and complex interweaving of loadbearing structures and flights of stairs results in an Escher like space that does not reveal its qualities on standard wide angle photographs.

When, next to the Architectural Award of the City of Louvain for 2008 (The Prize of the Professional Jury and The Prize of the City Officials), the project has received the comment for not being easy to photograph (the jury members did not take the project in consideration for an award after the evaluation of the submitted classical professional pictures, but the compulsory visit to the nominated projects has convinced them that it deserves the highest distinction), we decided to ask the artist Marin Kasimir to try to capture the essence of our intervention. The technique of this artist generates panoramic pictures that can cover 360° or even more with the help of a rotating digital camera and digital postprocessing. The way Marin Kasimir has chosen to represent our project shows that in order to reveal complex spatial qualities one sometimes has to accept the deformed representation of architecture. The curving of the very straight structure did not disturb us at all, as the connections between old and the new, the different views on the city and the whole spatial experience were literally brought into picture. Architecture is not just a composition of architectonic elements, but also the materiality, the atmosphere, the spatial experience. If one is searching for a way to represent all these, then the distortion of a straight beam is not an issue.

In our approach we focus not on the architecture itself, but on the added value it can create; not so much on the realism of the representation of our projects but on their relevance. The goal is not to show the form but the core of the project and the approach.

We choose a specific photographer for every project, one that fits to it. That might make the photography of our portfolio's look more eclectic, but we want to be sure that the essence of each project is being revealed.

